

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága pénteken délután közgyűlést tartott. A közgyűlésen a bizottsági tagok óriási számban jelentek meg. Egy-két ügy letárgyalása után azonban már a nagy érdeklődés megcsappant s a bizottsági tagok tulnyomó nagy része apródonként eltávozott.

A közgyűlésnek napirendjén több fontos és érdekes tárgy volt, melyek közül egy-kettőt kiemelünk e helyen.

A nappali villamos áram üzembevétele Buday Gerő hosszas agitációja és fáradozása után végre a megvalósuláshoz egy lépéssel közelebb jutott.

A nappali villamos erő bevezetésének ipari fontosságát már annyiszor hangoztattuk, hogy ezáltal szükségtelennek tartjuk arra bővebben kitérni.

Az iparososztály nagy hálával tartozik Budaynak, aki óriási erőfeszítések után ezt a rég vajdó kérdést a megoldás befejezéséhez terelte. A nappali villamos áramfejlesztéssel most már semmi sem állja útját, hogy a villamosvasut kérdése is mihamarabb dülőre jusson.

Amit már réges-régen meg kellett volna tenni, a közgyűlés elhatározta a város belterületének felmérését, háromszögelését, lejtérézését, térképezését és városi szabályozási terv elkészítését is. Nem értünk azonban egyet a határozat azon részével, mely szerint a 66000 koronás előirányzatu munkát, ahelyett, hogy ideiglenes munkaerő szaporításával házi kezelésben oldották volna meg, árlejtés útján vállalkozónak fogják kiadni. Ugy látszik, a vállalatokkal tett tapasztalatok még nem szólnak elég hangosan a bizottsági tagoknak.

Érdekes és végeredményében megnyugtató volt egy érdemes tisztviselő segélyezése ügyében kifejlődött vita. Ha egy tisztviselőt, ki hosszú időn példás lelkiismeretességgel megfelelt hivatali kötelességének, önhibáján kívül sulyos csapás ér, a köznek, melyet odaadó munkájával szolgál, humánus kötelessége a csapás okozta terhet levenni válláról. Ezzel nemcsak az ő munkaerejét és kedvét fokozza a saját érdekében, hanem a példa ható ereje által másokat is buzgó kötelességteljesítésre ösztönöz. Az a tudat, hogy sulyos viszonyok között bizton számíthat a törvényhatóság támogatására, csak emelheti a kötelességérzetet a tisztviselő lelkében. E szempontból csak helyeselhetjük, hogy a közgyűlés felülemelkedett egyesek szűkkeblűségén. Az a segélyösszeg, melyet a jóra való tisztviselőnek megszavazott, megtérül annak becsületes

A „BÁCSKA” TÁRCAJA.

A virágok boszúja.

Puha párnán lányka nyugszik
Édes álom lágy ölébe';
Szempillája csukva mélyen,
Bibortűzben ég a képe.

Sás fonatú kis asztalkán
Váza áll, dús cifrázatú;
Benne pompás sok virágszál,
Tarka-barka, jó illatú.

Forr a kamra levegője
Rekkenő meleg hevébe;
Nyár a hússal össze nem fér,
Minden ablak jól betéve.

Mindenütt csend, nyugalom van.
Hallga csak! Halk suttogás kel,
Szenvedélyes sűgás-bűgás
Minden kis virágkehelyben.

Illatárnyak serge száll fel
Kelyheikből sok alakban;

Lenge ködfátyol ruhájok,
Koronájuk, pajzsuk is van.

Rózsa biborkebeléből
Kél egy karesú nőalak;
Haja fűrtje szabadon leng,
Rajta harmatgyöngy ragyog.

Papsipkának sisakjából
— Sötét zöld a lombozatja —
Lovag száll ki vakmerően;
Kardja villan és sisakja.

Liliomból lányka leng fel;
Habszövetből rajt' a fátyol;
Hófehér toll, kőcsag tolla,
Imbolyog le kalapjáról.

A csalmából jő egy néger,
Bűszke lépte, bűszke szíve;
Tiszta fényben ég turbinján
A félholdnak anyyíve.

Császárkoronából fényben
Lép ki egy merész királyfi;

Nőszíromnak kék öleből
Jőnek fegyveres vadászi.

A nárcisból kél egy ifjú,
Komoran tűz szemsugára;
Odalép és forró csókot
Nyom a lányka ajakára.

Ágy körül a többi körben
Forg, kering vadul, szünetlen;
Forg, kering s az álmodónak
Énekel dalt, ily kegyetlent:

„Lányka, lányka! Hogy letéptél
Irgalmatlanul bennünket,
E cserépbén hervadozva
Sorvasztjuk le életünket.

Oh mily boldogan pihentünk
Föld anyánknak puha keblin,
Napsugár jött csókra hozzánk,
Áttörvén a lomb zöld leplin.

Legyezett hűs nyári szellő,
Hajtogatva lenge nádként;
Levélházunkból kiszállva
Tündérkedtünk éjszakánként.

és buzgó munkájában sokszorosan.

* * *

Részletes tudósításunk itt következik:

A városi törvényhatósági bizottság f. hó 10-én délután 3 órakor tartotta meg rendes közgyűlését Fernbach Károly főispán elnöke alatt. A főispán a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével dr. Agyics János aljegyzőt bizván meg, üdvözölte a szép számban megjelent bizottsági tagokat és a közgyűlést megnyitotta.

A polgármesteri jelentést dr. Alföldy Árpád, helyettes polgármester olvasta fel a közgyűlés figyelemmel hallgatta meg. A jelentés felolvasása után hosszú, szenvedélyes vita indult meg, amely sokszor kicsapott a rendes mederből.

Dr. Gombos Ignác a kihágási ügyek mikénti elintézésére és a kihágási bírságok kiszabására vonatkozólag óhajtott utasítást adni a rendőrkapitányságnak, mert csak azért szab 2—4 koronás büntetéseket, hogy az illetők a további jogorvoslattól megfosztassanak.

Dr. Bruck Jenő a köztisztaságra vonatkozólag terjesztett elő megszivlelendő dolgokat.

Czettl Dezső tiltakozott az ellen, hogy azokat a rendőrlegényeket, kik a közgyűlésnek általa bemutatott levélben panaszt tettek a rendőrmester ellen, üldözzék. Inkább azon iparkodjék a rendőrfőkapitány, hogy a rendőrmester ellen indított vizsgálatot mielőbb befejezze és eredményéről a jelentést beterjessze. Hefytelenítette, hogy a legénységgel nem bánanak egyformán; hogy bizonyos szivességi szolgálatok fejében egyiknek sok mindent megengednek a rendőri szolgálat rovására, másokat viszont tulságosan megterhelnek azzal, hogy a kedvezményesek dolgát is velük végeztetik. Az ilyen bánásmód mellett nem esoda, ha a legénység annyira változik, hogy tíz évnél idősebb rendőr nincs a város szolgálatában.

Harmat és eső fűrösztött,
Most szennyvíz fűrösztí száruk;
Fonyadunk; de nem halunk meg,
Lányka, míg boszút nem állunk.“

Oh mint sügnak, oh mint búgnak!
Oh hogy ég a lány orcája!
Hogy lehelnek rá az árnyak!
Mint hőmpölyg az illat árja!

Halkul a zaj; mind fölébe
Hajlik most az alvó lánynak.
És megújul halk bugásuk,
Suttogásuk újra támad.

Beragyog a nap sugára;
Tün' az álom szellemnépe.
Vánkosán meghidegülve
Szendereg a holtak szépe.

Mint a hervadt rózsa alszik
Hervadó testvéri körbe' —
Még piroslik arca, ajka —
A virágillat megölte.

R. S.

Weidinger Lajos a Jókai-tér és az Erzsébet-körut összetorkolásánál levő kis cserjét egészségügyi és erkölcsi szempontból a rendőrség védelmébe ajánlja.

Dr. Alföldi Árpád helyettes polgármester és Listyevits Titusz rendőrkapitány válasza után, — amelyeket a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul — a polgármesteri jelentést elfogadta a közgyűlés.

Az Elefánt szálloda bérletét további hat évre a közgyűlés Récei ajánlatának mellőzésekkel, 4000 korona évi bérösszegért Horvátovits István jelenlegi bérletnek adta ki.

A fizetési előlegekért benyújtott kérvények elbírálására a közgyűlés a tanácsot utasította. Ezen felhatalmazás alapján a tanács ezentul a saját hatáskörében fog a kérelmek felett — a költségvetés keretén belül dönten.

A Szent János utcai Haméder-féle telek ügyében a kisajátítási eljárás megindítását határozta el.

Pletikoszits Pál, Gasparits Máté, Mátits György és Kreininger Albert kérelmét Mosztonga terület eladása iránt a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzték ki.

A város szabályozási terveinek elkészítésénél a mérnöki hivatal 66000 koronás javaslatát fogadta el a közgyűlés Dr. Scheer Ármannak házi kezelésben leendő elkészítését ajánló indítványa ellenében.

Jellemző, hogy amíg a magyar szőlőgazdák országos egyesületébe a város 3 évre tagul belépett, addig Somogy vármegyének a korcsmák, a sörház és pálinkaméréseknek vásár- és ünnepnapokon déli 12 óráig leendő zárva tartása tárgyában küldött átiratát egyszerűen tudomásul vette.

A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán háziipari kiállítás céljaira 500 koronát szavazott meg a közgyűlés.

A zombori r. kath. legényegylet terhére előirt 472 korona birtokváltozási illetéket pedig elengedte.

A Juhász-utca kikövezése ügyében benyújtott kérelem felett a város szabályozási munkálatainak befejezéséig napirendre tértek.

A szent István templom toronyóráinak javítását házi kezelésbe veszik.

Szenvedélyes vita indult meg Aradszky földadó nyilvántartó segély iránti kérelménél. Aradszky, a városnak már 16 éven át tisztviselője, súlyos természetű betegsége miatt orvosa ajánlatára műtétnek vetette magát alá Budapesten. A szerény javadalmazásu tisztviselő betegsége horribilis összeget emésztett fel és a törvényhatósági bizottság jóindulatára apellálva, kérte ezen költségeknek megtérítését.

Az állandó választmány javasolta ezen 900 koronának kiutalását.

Parchetich bizottsági tag azt indítványozta, mondja ki a közgyűlés egyszersmindkorra, hogy tisztviselőit soha, semminemű segélyben nem részesíti.

Szondy bizottsági tag méltányosságból 600 korona megadását indítványozta, mert a közgyűlés nem zárkozhatik el érdemes tisztviselőinek segélyezésétől.

Czettl Dezső a kérvény és számla felolvasását kívánja, s miután ez a főispán rendeletére megtörtént, 500 korona segély kiutalását indítványozta.

Ezzel szemben dr. Bugarszky 499 kor. 99¹/₂ filléres indítványt tesz.

Dr. Falcione Árpád utal a bizottsági tagok humanizmusára és a teljes 900 korona kiutalását kéri, illetőleg az állandó választmány javaslatának elfogadását ajánlja.

A szavazás alatt egy-két pikáns epizód játszódott le. A szavazást a főispán először az állandó választmány 900 koronás javaslatára és Parcsetch indítványára rendelte el. Dr. Balogh Ernőt, aki az állandó választmány javaslatára adta le „igen“ szavazatát, zajosan megéljenzették, ellenben Petényi Józsefet, aki egy tisztviselő segélyezése ellen adta le „nem“ szavazatát, hangos szóval elítélték.

Az állandó választmány javaslatát különben 44 szóval 22 szavazat ellen elfogadták.

Még több apró-cseprő ügy letárgyalása után a közgyűlés Fernbach főispán lelkes eljenzésével véget ért.

Good Templar est.

Ép egy esztendeje, hogy dr. Hollós István, az országos tébolyda főorvosa szabad lyceumi előadásának hatása alatt nálunk, az alkoholizmus főfészkeben is megalakult a good templár egyesülete. E rövid idő alatt nemcsak belsőleg megerősödött, úgy hogy mind többen sereglenek az absztinencia zászlaja alá, hanem tiszteletet tudott szerezni az eszmének a társadalom minden rétegében azok előtt is, akik hajlandók voltak a good templár mozgalmat lekicsinyelni, sőt guny és neveltség tárgyává tenni.

Bizonyágot szolgáltatott arra az az est is, melyet az egyesület eszmetérjesztési alapja javára, f. hó 10-én rendezett a városi színházban s melyen a vármegye és város vezető egyéniségei mellett ott láttuk a társadalom minden osztályának képviselőit szép számban.

Az estnek különben nem volt propagatorius célja: nem bizonyította a tudományos kutatás megdönthetetlen érvényességű tételeivel az alkohol egyénpusztító és társadalomrontó vésszes hatását s nem igyekezett a mételey ellen leghathatósabbban küzdő good templarizmusnak híveket toborozni; csak annyit akart a nagy közönségnek megmutatni, hogy nincs szüksége az anyagi és erkölcsi romlásba döntő gondúsóre, ha kulturemberhez méltó módon egy jó estét akar eltölteni.

Mindjárt hozzátéhetjük, hogy a good templár egyesületnek ez teljes mértékben sikerült is. Szívesen és örömmel állapítjuk meg a fényes sikert, mert lapunk kezdettől fogva felfogván a good templarizmus társadalommentő jelentőségét, mindig együtt érezet az eszme terjesztőivel, szívesen és örömmel — elismerésül a multért és buzditásul a jövőre. Ott, hol a város alkapitányának nyilatkozata szerint 244 szolgálati napon befejezett büntető ügyek 75%-ában vagy közvetlenül, vagy közvetve az alkohol volt a bünözés oka, még mindig nagy feladat vár az egyesületre s e nagy feladatnak csak lan-kadatlan munkakedvvel és csak fokozódó lelkesedéssel felelhet meg az egyesület.

De volt a good templár estnek még egy nagy érdeme, melynek nagyságát emeli ritkasága. Minthogy az alkoholmérég vallás-, nemzetiség- és osztálykülönbség nélkül szedi áldozatait, az ellene felvett küzdelemben a good templár rend szintén felülemelkedik e különbségeken. Ennek is tanubizonyosága volt az est. A kaszinóegyesületi-dalárda, az iparosdalárda, a szerb polgári-dalárda a vallás-, nemzetiség- és osztálykülönbség mellett is szépen megfértek egymás mellett s mind-egyikük külön-külön oly buzgalommal igyekezett megfelelni feladatának, mintha a saját

ügyéről lett volna szó. Huszonöt év óta — úgy mondják az öregek — ez az első eset a dalos körök ilyen együttes fellépésére. Ha a good templár egyesület estjének egyéb sikere sem lett volna, meg lehetne vele elégedve az egyesület, mert ezzel is méltóvá tette magát az osztatlan elismerésre és hatatos támogatásra.

Az est programja különben is dicséri a rendezőség műzslését és ügyességét. Az ideai műkedvelő előadások műsorai közt egy sem volt nálánál különb s csak egy vele egy színvonalu.

Latinovits Szaniszló, a zombori good templár egyesület ez ideai főtemplárja nyitotta meg az est műsorát lendületes prológjával az emberiség romlását okozó alkohorról s az ellene küzdő good templárságról. A költői hévvel megírt és előadott prológot tapsviharral fogadta a közönség.

A kaszinóegyesületi dalárda Seiler „Vineta“-ját, mely tárgyánál fogva is stilszerűen beleillett az est műsorába, a töle megszokott finomsággal és szabatossággal énekelte.

Rác Mica Kiss József „Nápolyi emléket“ szavalt. Már biztos, határozott fellépését tapssal fogadta a közönség. A szép, de hatással nem könnyen szavalható költeménynek elbeszélő részeit oly tiszta akcentussal és biztos modulációval, érzelmi részeit pedig oly hévvel tolmácsolta, hogy a közönség szívesen elhallgatta volna akár másodsor is a gyönyörű szavaltat.

Engländer Reza, az olvasóközönségünk előtt is ismeretes írónő egy saját szerzeményű drámai jelenetet adott elő az „Áldozat“-ot. Az áldozat egy asszony, kitől ittas cimborák elcsalják a férjét és az alkoholizmus fertőjébe döntik. A boldogság helyét megszállja a nyomor, mely elragadja egyetlen gyermekét s kétségbeesésbe kergeti őt magát. Midőn a sorsa megfordulásába vetett utolsó reménye is ellobban, magára gyújtja a házat épen abban a pillanatban, mikor férje rekodt hangon kurjongatva ittasan tér haza. A közönséget meglepte a jelenet. Nem tudta, az író drámai invencióját vagy az az előadó drámai alakítását csodálja-e inkább benne. Mindkettőért meg-megújuló tapsvihár volt az elismerése.

A szerb polgári dalárda vegyeskarának „Ej ko ti kúpi“ kezdetű népdala annyira tetszett, hogy meg kellett szereznők még egy kardallal, sőt ezt is meg kellett ujránírok. A kitünően fegyelmezett kar összevágó előadása s különösen gyönyörű pianó megérdemelték a sok tapsot, melyet arattak.

Bájos megjelenésével és a „Férjét keresek“ című monológ kedvesen naiv előadásával nyerte meg a közönséget Józich Irénke. Fényes sikerét, hogy úgy megkacagattatta a monológgal, hálás tapssal jutalmazta a közönség.

Az iparos dalárda egy magyar népdal-egyveleget — Szombat este — énekel rendkívüli nagy hatással, melyben égyenlő mértékben osztozott előadásuk szabatossága és gyönyörű tenoruk — Hrabovszky — vezetése. Vége-hossza nem volt a tapsnak, mely felhangzott énekükre.

Befejezésül Michel és Labiche az „Idegesek“ című bohózatát adták elő a páholy tagjai. A szereplők úgy egyenkint, mint összesen becsülettel megfeleltek feladatuknak.

Egy szóval a zombori good-templárok meg lehetnek elégedve az erkölcsi és anyagi sikerrel egyaránt. A tiszta bevétel — mint értesülünk — mintegy 300 korona.

Felülfizettek: Fernbach Károly 10 kor., dr. Sági Samu 5 kor. 20 fil., Szemző Gyula, dr. Gál Rezső 5—5 kor., Gräff István 4 kor., dr. Pataj Sándor 2 kor. 50 fil., Jablonszky A., Scherer Rudolf 1—1 kor., Major Antal, Messinger N. 60—60 fil., Késmárky József, Zsigmond I. 50—50 fil., Bunyi Gyula, Deutsch, N. N. 40—40 fil., N. N. 30 fil. A páholy ez uton mond köszönetet a felülfizetőknek az egyesület támogatásáért.

H i r e k .

Loewe balladái a Szabad Lyceumban.

Szabad Lyceumunk ez évadbeli utolsó előadásán a legnagyobb ballada-zeneszerzőt mutatta be közönségünknek.

Dr. Ferencsik Lajos főgimnáziumi tanár előadásának bevezető részében megmagyarázta, mért találkozzunk oly ritkán a hangversenyek műsorában Loewe nevével. Loewe balladái nemcsak művészi éneket, hanem — hogy úgy mondjuk — művészi szavaltat is követelnek attól, ki előadásukra vállalkozik. Ezt a kettős tulajdonságot azonban ritkán találni egy énekes művészen. Azután részletesen fejtegette a ballada műfaji sajátosságait, Loewe életét és zenei fejlődését. Majd méltatta Loewet mint zeneköltőt s végül megismertette az előadásra kizemelt balladák tárgyát és zenei kompozícióját. Minden egyes behatóbban ismertetett ballada után következett a bemutatás.

Összesen nyolc balladát adtak elő, nem a legjelentékenyebbeket, melyeknek bemutatása egy előadás keretében — legalább ilyen terjedelemben — lehetetlen volna, de mégis olyanokat, melyekben Loewe ballada-zenejének minden sajátossága megtalálható.

Előadásuk, ha a művészi követelmények magas színvonaláig érhető okoknál fogva nem is emelkedhetett, meg tudta éreztetni a kiváló zenei alkotások szépségeit, úgy hogy hatottak. Ez a hatás a legszebb dicséret egyuttal, amit műkedvelőink a közönségtől és benne tőlünk is arathattak.

Marschall Béla, kinek hangja leginkább való a balladák előadására, hármat énekelt: A speieri harangok-at, Az órá-t és A fogoly admirál-t; Trischler Gyuláné urnő kettőt: A járó harang-ot és A virágok boszujá-t; Major József ugyancsak kettőt: A felismerés-t és A csaplárné lányá-t; végül Hrabovszky István, kinek gyönyörű tenorja itt is nagy tetszést aratott, egyet: A dédapó látomását.

A költemények közül ötöt Rác Soma, egyet Szántó Károly fordított, kettő Zsigány Árpád fordította.

Helyes volt a szövegek könyv kinyomtatása, mely lehetővé tette az egyes balladák énekelt tartalmának megértését.

A város háza nagy és kis tanásterme s a karzat zsufozásig megtelt. Ember ember hátán, szinte csodálatos, hogy a nagy hőségben senki sem lett rosszul. S ez a nagy közönség feszült figyelemmel hallgatta végig az előadást s minden egyes ballada előadását valóságos tapsviharral jutalmazta.

Elmondhatjuk megint, hogy a Szabad Lyceum, mikor kötelességét teljesítette, igazán nagy dolgot mivelt.

Kitüntetés. A király dr. Milkó Ignác óbecsei járásorvost tiszteletbeli vármegyei főorvosnak, a közegészségügy terén szerzett hosszú és buzgó szolgálatai elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán dr. Henneberg Géza zombori lakos, köz- és váltó ügyvédet városi tiszteletbeli ügyészszé nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vojtkó István okleveles tanítót a bácskereszturi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Kinevezés. A temesvári posta- és távirada főigazgató a bácsborsódi postamesteri állásra Koós Irén sósdi kir. postamestert helyezte át.

A Bács-Bodrog vármegyei

Háziipari-kiállításra a titkárhoz már annyi bejelentés érkezett, hogy annak sikere már előre is biztosítottak tekinthető. Bár a bejelentési határidő f. hó 10-én lejárt, a rendezőség f. hó 25-ig elfogadja a bejelentéseket. A Vármegyei Háziipari Szövetség, amely a kiállítást rendezi, f. hó 14-én, kedden, d. u. 5 órakor az elnöknek, Fernbach Károlynak lakásán választmányi ülést tart, melyen a kiállításra vonatkozó végleges intézkedéseket fogják megbeszélni.

A nagyhét. A zombori róm. kath. plébániai templomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartatni:

Szerdán délután 4 órakor gyász-szoloszma Jeremiás siralmaival s a „Miserere.“ — I. lectiót énekl: Rell Emma, II. lectiót: Kriszák Ádám.

Csütörtökön reggel 9 órakor nagymise közáldozással; — délután mint szerdán. — I. lectiót énekl: Vidákovits Róza, II. lectiót: Scheib Károly.

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimáddással, mire a Szentség a szentsírhoz vitetik; — ezután bunyevác szentbeszéd. — Délután 3 órakor magyar szentbeszéd, melynek végzetével processió vezetetik a Kálváriához, honnét a templomba visszatérve, énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere.“ — Esti 7 órakor a szentsírnál ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik. — I. lectiót énekl: Rell Emma, II. lectiót: Hrabovszky István. — A III. lectiót mind a három napon. valamint nagyszombaton a Regina Coeli-t énekl a műkedvelők vegyeskara.

Nagyszombat reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel. — 8 órakor tűzszentelés, a husvéti gyertya megáldása dicsénekekkel; azután a próféciák, keresztiktszentelés és mindenszentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti 7 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel 7 órai esendmise után az étkek megáldása; — 8 órakor kismise és német szentbeszéd; — 9 órakor esendmise, utána bunyevác szentbeszéd; — 10 órakor ünnepélyes nagymise; — délután 3 órakor vecsernye.

Husvéthétfőn a szokott órákban megtartani szokott szentmiséken kívül 1/10 órakor magyar egyházi szónoklat, — délután 3 órakor vecsernye.

A karmelita templomban: Az eddigi szokásoktól eltérőleg **Nagyszardán** délután 3/4 5-kor kezdődik az ünnepélyes papizsolozsma; 5 órakor a szokásos Jeremiás siralmai, melyeket úgy ezen, mint a következő két napon a polgári kaszinói dalárda tagjai és a helybeli főgimnázium növendékei énekelnek.

Nagycsütörtökön: Délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagymise, közös áldozás, az oltárok leszerelése stb. Délutáni istentisztelet úgy, mint Nagyszardán.

Nagypénteken: Reggel 8 órakor bunyevác szentbeszéd, 9-kor passio choraliter, gyász-szertartások, az oltári szentség kitétele a szent sirban. (A szent sir ebben az évben sokkal szebben lesz díszítve, mint az előzőekben. A valóban művészi kivitelű díszítés özv. Soka Istvánné kezét és izlését dicséri.) Délután 3/4 5-kor papizsolozsma, 5-kor Jeremiás siralmai, 7-kor az oltári szentség eltétele a szent sirból.

Nagyszombaton: Reggel 6-kor szentségkítétel, 8-kor tűzszentelés. Exultet és a Krisztusra vonatkozó jövendölések fölolvásása, utána nagymise. Nagymise után az ételek megáldása. Délután 4 órakor föltámadási körmenet.

Husvétvasárnap: Reggel 1/4 4 órakor ünnepélyes papizsolozsma, 5 órakor nagymise oltári szentségkítetéssel, utána ételek áldása; 1/10 10-kor bunyevác szentbeszéd, 10-kor ünnepélyes nagymise. Délután 5-kor magyar szent beszéd, utána ünnepélyes litánia.

Husvéthétfőn: 10 órakor ünnepélyes nagymise, délután 5-kor német szentbeszéd, pápai áldás.

A törvényszéki palota ügye.

A zombori kir. törvényszék épületének ügye egy lépéssel előbbre haladt, mert — mint értesültünk — a m. kir. igazságügyminiszter az épületre vonatkozó pályadíjnyertes terveket véleményadás végett a zombori kir. törvényszék elnökéhez leküldötte.

Állami tisztviselők zombori köre. „Az államtisztviselők országos egyesületének” zombori tagjai Jorgovits Döme p. ü. számtanácsos, számvéveségi főnök elnöklete alatt a zombori kör megalakítása ügyében folyó hó 12-én d. u. 3 órakor értekezletet tartottak, melyen élénk eszmecsere után egyhangulag elhatározták, hogy egyelőre csak „helyi bizottságot” alakítsanak, mely azon hasznos és üdvös feladatok megoldását tűzte ki céljául, hogy a budapesti központtal alapszabályszerű összeköttetését közvetlenül, s a zombori állami tisztviselők erkölcsi és anyagi érdekeit felkarolja, az e célra szolgáló indítványokat megvitassa, továbbítja, és a szükséges intézkedéseket megteszi. Elhatározta továbbá az értekezlet, hogy ezen helyi bizottság egyelőre a „vidéki kör” megalakítása, illetve újjászervezése céljából, mint előkészítő bizottság kezdje meg működését, melynek első feladata leendő a budapesti központ erkölcsi támogatása mellett az összes zombori állami tisztviselőket felkérni az egyesületbe való belépésre, hogy így tömörülve a vidéki kör megalakítható legyen. A helyi bizottság tisztikarát a következőleg alakította meg: elnök: Raáb Béla számtanácsos, titkár: Ábrahám Győző számellenőr, pénztárnok; Vuits Péter számvizsgáló, ellenőr: Báthory Károly számtiszt, választmányi tagok: Essigmann Károly számvizsgáló, Horváth József számellenőr és Cselyuska Márton számtiszt.

Virágvasárnap. A husvétra készült a szép és nagy Jeruzsálem. Tavasz napok virulásában uszott az egész ház-tenger s a templom márvány lapjainak hófehér meztelensége messze csillogott a fényes napsugárban. Mámor szállt az emberek lelkébe s a dicső, hosszú mult emlékein elmerengve büszke önértéssel tekintettek a sadduceusok és pharizeusok a templom lépcsőin nyüzsgő népre. A keleti kapun, mely Betániából vezet be a városba, lelkes Hozsanna hangzik fel. Lelkesen tüntető tömeg ajkai folyton az Úr dicséretét hangoztatják: „Áldott, ki az Úr nevében jő.” Szőnyegeken, friss virágokkal telehintett uton, lelkesedéstől s áhitatos szeretettől égő arcok közt bevonul Jeruzsálembe a Béke fejedelme, akit úgy hívnak, hogy Jézus. A jeruzsálemi bevonulást ünnepele virágvasárnapján a keresztény világ. Nálunk palma ágak helyett szerény barkát szentel a pap. Aztán pedig kivonultak a templomból és körmenetben felelevenítették a jeruzsálemi bevonulás emlékét. Majd pedig felhaugzott a kóruson a Passió, a szenvedés története: „Kezdetik a mi Urunk Jézus Krisztusnak keserves kinszenvedése sz. Máté evangelistának írása szerint...” Fenséges isteni dráma, mely minél mélyebben hunynak le a századok, annál élénkebben és megdöbbentőbban támad fel évenként a husvétünnepken.

Az önálló bankért. A zombori függetlenségi és 48-as párt a megyei függetlenségi és 48-as párttal karöltve az önálló nemzeti bank felállítására érdekében Zomborban a husvétünnep után nagy népgyűlést fog tartani.

Adományozás. Dr. Mayer Nándor ügyvéd mint minden évben, az idén is 1 drb 10 koronás aranyat juttatott a zombori áll. főgimnázium igazgatóságához, egy a rajzban vagy festésben kiváló tanuló jutalmazására.

Egyházmegyei hírek. Romich Gerő Dusnokra káplannak küldött. Evetovich Péter Dusnokról Garára, Diteljan István Garáról Bácszentivánra kápláni minőségben áthelyeztek.

Sport. A zombori fútból klub 1908. június 20-án kezd meg működését. A legközelebbi mérkőzés, melyben a klub I. és II. csapata mérkőzik 1908. június 20-án lesz. A nagy szünetben még több más egyesülettel fog mérkőzni. Bővebbet a falragaszok fognak szolgáltatni.

Kedélyes estély. A zombori összmunkásság dalköre és műkedvelő osztálya folyó hó 19-én husvét első napján az egyesület helyiségében (Flórián-utca 14.) nagyszabású műsor mellett kedélyes estélyt rendez. Belépő díj tagoknak 40 fillér, hölgyeknek 30 fillér, vendégeknek 50 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Jegyzőválasztás. Óker község képviselőtestülete e hó 6-án Nikolics Izidor főszolgabíró elnöklete alatt tartott ülésében töltötte be választás útján a megüresedett jegyzői állást. Egyhangulag Wodring Ágoston kiszácsi jegyző választott meg.

Husvétünnepi tojások gyűjtése. A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat muzeumának öre, tisztelettel kéri a megye érdeklődő közönségét, hogy husvétünnepi hímestojások adományozásával teljesebbé tenné a szépen indult hímestojás-gyűjteményt. Maholnap teljesen kimegy szokásból a hímestojás készítés, hiszen már is sok községünk népe hagyta fel a rajzos tojások készítését és ezáltal igen sok eredeti népies díszítő motívum megy veszendőbe. Rajta kell lennünk, hogy megmentsük ami még megmenthető. Felemlítjük ez alkalommal, hogy a muzeum számára szánt küldeményeket a m. kir. posta díjmentesen szállítja, ha a „hivatalos” szállítólevélre fel van írva: „A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat muzeumának — Zombor, — Régiség, muzeális ügyben portómentes”.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Besze Antal mélykúti és dr. Pavlovics István újvidéki ügyvédek elhalálozásuk folytán az ügyvédek lajstromából törölte; az előbb nevezett ügyvéd irodája részére gondnokká dr. Dávid Arthur bácsalmási, az utóbb nevezett ügyvéd irodája részére gondnokká pedig dr. Bájits Lázár újvidéki ügyvédet rendelte ki; dr. Szilágyi Károly zombori ügyvédet saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte, dr. Törzs József szabadkai ügyvédet az ügyvédek lajstromába iktatta, végül dr. Blau Géza szabadkai ügyvédet, a szegedi kamara kerületébe való költözése miatt, az ügyvédek lajstromából törölte.

Közyűlés. A Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesület április 26-án d. e. 11 órakor, a városháza nagytermében, II. évi rendes közgyűlést tart.

Az ultramikroszkop tökéletesítése. A Siedentopf-Zsigmond-féle ultramikroszkop tökéletesítése lépten-nyomon haladt előre; könnyen kezelhetővé lett a Reichert Károly cég által gyártott tükrökondenszorok feltalálása által. Sajnos azonban, hogy esakis 900-szoros nagyításig nem használható, homogenizációs tárgylensesknél azonban nem, úgy hogy a syphilitis diagnózisnál oly fontos spirochaeta pallida éppen hogy látható volt. Ujabbán dr. Thim József által, hogy az immerzió legfelsőbb lencséje fölé egy irisdiagramát alkalmaztatott, bizonyos árnyék kontrasztos megvilágítást ért el, úgy hogy a baktériumok (spirillumok stb.) kontúrjukkal jól láthatók ezeken felüli nagyításoknál. Ezen megvilágítás még javíthatónak látszik egy a világító nap forrás elé helyezett prizma által, melynek színes sugárképe tetszés szerinti színben felhasználható. Világító forrásul felhasználható a nap és villanyoson kívül a Szabó István-féle Magnezium-gáz: kondenszorul a legalkalmasabb a Reichert-féle F. Plattenkondenszor, melylyel együtt a dr. Thim-féle iriszes homogenizációs tárgylense pompás ultramikroszkopás képet nyújt. A homogenizációs tárgylensesében elhelyezett irisdiagramának előnye, hogy bármely intenzív fényforrásnál használható; természetesen a lediagramázás az apertura bizonyos fokáig terjedhet. Az első ilyféle dr. Thim-féle iriszes diaphragma homogenizációs tárgylensét a híres Reichert K. bécsi cég most készíti.

A bika áldozata. Csávolyon a mult vasárnap a község egyik bikája Frank István gulyást, midőn ez a jászolhoz akarta kötni, szarvára fogta, lábával és szarvával össze-vissza törte és döfte, úgy hogy a szegény gulyás most a halállal vívódik.

Uj tiszai hid. A zentai tiszahidat, amely már teljesen elkészült, e hó 4-én adták át a kocsi- és gyalog forgalomnak. A hatalmas hid, mely igen szép képet nyújt a Bánát felső részét köti össze Zentán át Bácskával.

Az asszonyi csetepáté vége. Muts Jakabné, Fád Mátyásné és Fischer Ádámné zsabylai asszonyok valami pletykából kifolyólag a nyílt utcán összevesztek. A válogatott kölesönös sértések után egymás ruháját vették nem épen gyengéd körmösckéik cirogatása alá. A pokoli zajra előkerült aktív szereplő hölgyek egyikének ura és a harcias asszonyokat — hál' az Istennek, baj nélkül — szíjjelválasztotta. A lefolyt vígjáték főbb jeleneteinek ekként vége szakadt volna, ha a csataterén hősi vereséget szenvedett Muts Jakabnéban nem fogant volna meg az asszonyi nem hősiességéből, elmesélte neki a kedélyes csetepátét. A férjben a nehéz napi munka után is felebredvén a hitvesi önérték és szeretet, ennek kézzelfogható bizonyítékokat adandó, vasvillával felfegyverkezett és a harcban győztesként kikerült Fischer Ádámné udvarába mászott, ahol áldozatra lesett. Nem sokáig kellett várnia, mert Fischer kutyája az idegen férfira — ellenséget sejtve benne — irtóztatón ugatott. A zajra figyelmes lett Fischer Ádám revolverrel kiment erre az udvarba és három a földbe irányított lövéssel vélt a kutyaugatást maga után vonó egyént elriasztani. Terve nem sikerült. Az elrejtőzött és boszut lihegő férj a lövések után elügrött és háromszor úgy csapta fejbe, hogy most élet-halál között lebeg. Mutsot állandó pihe-nésre a zsabylai kir. járásbírószág invitálta meg, kellő csendőri fedezet mellett.

Magas életkor. A mult héten temették el Csurogon özv. Makk Istvánné, Tényi Klárát, aki 101 évet élt. A ritka magas kort ért asszony utolsó időig talpon járt és elég jó egészségnek örvendett. Csak két napig volt beteg. Temetésén nagy rokonság jelent meg.

A halászat védelme. Az orvhalásznak egyik sikeres módja az is, hogy az orvhalász a mederben mélyedést váj, azt időnkint elrekeszti s így ejti szákmányul a halat. Az ilyen az anyamederbe vájt rekeszeket, halfogókat a törvény tiltja s a hatóság az orvhalászatot üldözi, a törvény azonban megengedi a haltenyésztő gazdáknak azt, hogy amennyiben jogos érdekeket nem sértenek, ilyen elzárásokat a hullámréven alkalmazhassanak. Halászati szempontból az elzárásnak olyannak kell lennie, hogy már a kivétel módja biztosítékul szolgáljon a közvízi halászat rovására elkövethető netáni visszaélés ellen. Vizjogi szempontból pedig megkövetelendő, hogy azok a vizek természetes lefolyását ne akadályozzák és épen ezért eféle elzárások csak előleges hatósági engedély nyerése után eszközölhetők. A hullámtéri halgazdaságoknak a jövőben a földművelésügyi miniszternek a vármegyék alispánjaihoz és a törvényhatósági városok polgármestereihez most leküldött rendelete szerint a fentebb jelzett módon halrekeszeket csak akkor szabad foganatosítani, ha a hatósági engedélyt megkapták. Ilyen engedély nélkül felállított rekeszek tilalom alá esőknek fognak a jövőben is tekintetni.

Öngyilkosság Titelen. Riedl János titeli lakos a szőlőjében egy kétszövű vadászfegyverből kétszer magára lőtt és súlyosan megsebesült. Tettének oka vagyoni tönkrejutás.

A derék hitves. Tőke István topolyai bérkocsis a napokban azt a szomorú felfedezést tette, hogy felesége eltűnt a házból. Ezt a nagy csapást valahogy elviselte volna, de fájdalommal töltötte el az a valóság, hogy az asszony magával vitte az ágyneműket és az összes élelmi cikkekkel, mintegy 100 korona értékben. Fájdalmának enyhítésére jelentést tett a csendőrségnél.

Goldfahn Sándor és fia cég — fővárosi mintára — egyes cikkek forrózott eladását leszállított áron eszközli, ajánljuk hirdetését a n. é. közönség figyelmébe.

Meghívó.

Az „Első űrszállási kiházasító társaság mint szövetkezet” felszámolás alatt: a felszámoló bizottsága az **1908. évi április hó 20-án délután 1 órakor** a r. k. magyar iskolában rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az egylet számadása.
  2. A kötvénykölcsön miképi felmondása.
  3. Antunics aljegyző urnak tiszteletdíj megszavazás az elengedett adó miatt.
  4. Jegyző és pénztáros további tiszttségének megmaradása és fizetésük további folyósítása.
  5. Indítványok.
- Űrszállás, 1908. évi április hóban.

Mesch Péter s. k., Fesler József s. k., Virágh Jakab s. k., Schüll Lőrinc s. k., felszámolók.

Az „Első űrszállási kiházasító társaság mint szövetkezet” felszámolás alatt.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek, valamint régi vengemnek becses tudomására hozni, hogy **Ujvidéken az Andrássy-utca 7. szám** alatt levő házat és a benne oo évtizedek óta fennálló oo

„Fehér hajó” szállodát

megvettem és azt teljesen átalakítva, a modern igényeknek megfelelően bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

- Kényelmes szobák.
- Figyelmes kiszolgálás.
- Mérsékelt árak.
- Feltétlen tisztaság.
- A város központján.
- Izléses italok.

Valódi pilseni sör.

20-2 Tisztelettel
ZURKOVICS GYÖRGY,
szállodás.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kő- és könyvnyomdája ☒☒

ZOMBORBAN,

☘☘ a vármegye palotájában. ☘☘

Megrendelések a legrövidebb
o idő alatt szállítatnak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron
szállítatnak.

*

☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒

☒☒ nagy raktár. ☒☒

*

60-30

Telefonszám: 18.

983/1908. szám.

Hirdetmény.

Nádajla község alulírott előjárósága a község képviselőtestületének határozata alapján ezennel közhírré teszi, miszerint az 5-ik községi elemi népiskola és tanítói lak építési munkálatainak biztosítása céljából **folyó évi április hó 25-ik napjának d. e. 10 órájaker** Nádajla község tanácstermében nyilvános szóbeli versenytárgyalást fog tartani, melyre a vállalkozni óhajtok ez uton meghivatnak.

Az árlejtés nyilvános és szóbeli, azonban zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Kikiáltási ár 20118 kor. 32 fill., melynek 10%-a óvadék gyanánt az árlejtés kez-

dete előtt készpénzben, vagy óvadékképes papirban leteendő.

Vállalkozó köteles az 1907. III. t. c. 13. és 14. szakaszaiban foglaltakhoz szigoruan alkalmazkodni.

Egyéb az építkezésre vonatkozó feltételek, műszaki iratok és költségvetés Nádajla község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

A megtartandó árlejtés vállalkozóra azonnal, a községre nézve pedig Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának jóváhagyása után kötelező.

Nádajla, 1908. április 10-én.

Kekesovich István, **Kosztity Milán,**
jegyző. 2-1 bíró.

50-10

„Blichensdortfer” eredeti amerikai írógép,

azonnal látható írással.

Tiszta acél- Gyönyörű Az írógépek
szerkezet. szép írással. legolcsóbbja.

Á r a:

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép-kellékek a legolcsóbb árakban szállítatnak
Amerikai írodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselőt Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látványosnál Zomborban.

Kitüntetések:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy
aranyérem.

FAJTOJÁSOK.

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál

NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozatott fajtisza

Sárga orpington

Fehér orpington

Óriás pekingi kacsa

tojások

darabja 70 fillér.

Rázásmentes biztos csomagolás, faládákban ingyenes.

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRMEK.

**Legelső győzelmi díjak, hazai és külföldi
legelső és legnagyobb kitüntetések.**

**Ószi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű
angol emdeni libák is megrendelhetők**

